

DUNÁNTULI PROTESTANS KÖZLÖNY

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI SZAKLAP.

A TUDOMÁNY ÉS KÖZIGAZGATÁS KÖRÉBŐL.

SZERKESZTŐSÉG: Győr-Ujváros, fő-utca 9. szám. Lap válloni részét illető minden ügy ide intézendő. Kéziratok nem adóznak vissza.	ELŐFIZETESI ÁRAK: postán küldve vagy helyben házhoz hordva Egész évre 4 frt Fél évre 2 frt Negyedévre 1 frt	KIADÓHIVATAL: Győr, Kazinczy-utca 18. sz. A lap anyagi része ide küldendő.
--	---	---

Mégis a nőnevelde.

Jelige: Induljatok több készüllettel a szoros kapunak és keskeny utnak, mely viszen az életre. — Ne akarjatok vakmerően nagyokat, hogy meg ne zaboláztassék nyelvek, mint a Babel építőinek. (Biblia.)

Egyesek, úgy testületek — számára jó jövőt biztosító társadalmi minden vállalatnál — kicsinyben, nagyban — meg kell lerni a logikai következetességnek annyira, hogy a létesülést megelőző minden egyes mozzanat nyomról-nyomra, konkrét felelet legyen mintegy e kérdésszócskákra: mit, ki, mikép, hol, mért, mikor, és mily eszközök által?

Ez idő szerint a tervezett nőnevelde felállítása körül megkivántató eljárások, kisebb-nagyobb intézkedések azok, amelyeknek okvetlen logikai-aknak kell lenni, sőt bátor vagyok kimondani, hogy nemcsak az intézkedő eljárásoknak, de már az ezeket mintegy előkészítő hozzászólásoknak is teljesen logikailag kell megtörténni.

Jobbjaink évekkkel előtte sok szépet irtak a nőnevelde eszméje érdekében, aminek következtése lett, hogy a dunántuli főt. egyházkerület kebelében e téren — monóhatnók a legnagyobb dolgok egyikénél — a zászló kitűzve van annyira, hogy már a bizottság „Javaslatát” is olvashattuk. — És mindemellett — felfogásom szerint — manapság még csak a czimnél vagyunk; de hogy helyesen volna megoldva a kérdések kérdése: ki, mikép, hol, minő eszközök által? ezt tagadni lehet.

Egy idő óta ez érdemben mély hallgatás volt; amiből gyanítható, hogy gondolataikkal mások is ott járnak, ahol én. — Attól tar-

tok hogy ez a hallgatás nem egyéb min szélsécsend, mely előjele azon válságos időknél, melyek a prot. nőnevelde eszméjénél marasztalják. Talán már én is hallgattam volna. de nagytiszteletű Szerkesztő Urnak Szelid János közelebbi cikkére adott élénk észrevételéből látom, hogy hozzászólásom nem elkésett dolog; azért ez alkalommal elmondom — néhány szóval azt, mit még senkitől se hallottunk; elmondom úgy, hogy Szelid János lelkész ur is lássa meg, mikép „Egyházker. nőnevelde kérdéséhez” cz. cikkében adott szavai — legalább részemről nem hangzottak el a pusztában már csak annyiban is, hogy én, mint fel-felszóalásai iránt mindig érdeklődő — bár ismeretlen lelkész társa — egész őszinteséggel kérem, hogy: miután jó tolla van, legyen szives eszméit jobban csoportosítani, s egy kissé szelidebb modorban. — Mert hát lássa Szelid János ur, cikkének kezdetén azt mondja: „Nem volna fölösleges, ha egyházkerületünk minden egyházmegyéje rendelkezne egygyel-egygyel.” Csak azt tartaná igazságtalanságnak, ha az egyházker. terhére állíttatnék és hogyha csak egy lenne, bárhol a kerület területén.

Czikkiró úgy látszik — nem egyet, hanem többet javasol az egyházker. terhe nélkül, — keserűen emlékeztvén itt a kerületi és conventi tetemes költségekre. — Kérem, hogy lesz magával következetes, midőn alábbi szavaiban szükségtelennek nyilvánítja a nőnevelde felállítását, mondván: „szegény egyházak és papok leányainak nincs szükségük divatos neveltségre” és hogy: „. . . . abba a nőnevelde bizo-

nyosan alig küldhetné és küldené tiz pap is a maga leányait“.

Én úgyvélem, hivebb lett volna tárgyához, és magával következetesebb, ha kimondja: a prot. nőnevelde a mi kerületünkben nélkülözhető levén — az egyházkerületnek, különben is sok oldalról igénybe vett erejét ezért áldozatul adni nagy kockázattal járna. És a helyett hogy a ker. és konventi költségek miatt feljajdul, — amennyiben ezek akadályozzák egy nagy intézet létesítését, azt mondaná: *nőneveldekre szánt áldozat helyett itt van most tanúraink fizetésének oly módon való emelése, hogy főiskolánk önállósága megóvassék, mert kerületünk egyik életszüksége a jó gymnasium — de nem az önállóság árán, hanem saját erőnk kockázásával.* — S mikor azt mondja Szelid János ur: „Nem hiszem, hogy a kerületi közönség többsége óhajításának volna kifolyása a kérdéses nőnevelde felállításának célba vétele, hanem egy-két nagyzó nem maradhat . . .“ és nem is lát az egész szándékolt műveletben valami nagy számító bölcseséget; én is osztom felfogását.

De már amit cikke záradékában mond, arra borzalom nélkül gondolni sem lehet. Azt állítja ugyanis: hogy a ker. papnővelde nélkülözhetőbb, mint a nőneveldek, ezekért amaz beszüntethető volna!

Na már kérem e felfogásra nézve magával feltűnően következetlen. — Hiszen felebbi nyilatkozatai szerint nő-gyermekünk ily nemű neveltetése szükségtelen, azokra e nélkül „jobb örökséget“ is hagyhatni; s ezen intézet körüli minden intézkedést gunynyal emlit; — és utoljára mégis három nőnevelde felállítását javasolja, még pedig a theologiai akadémia árán! Uram és én Istenem!! egy oly egyházkerületben, mely csaknem háromszáz anyaegyházat számlál, a „nők divatos neveltségeért“ megsemmisíteni oly ős intézetet, mely a tudományos egyházi élet feltétele, mondhatni „si ne qua non“-ja; mely még akkor is fentartandó, hogyha évenként egyre-másra csak három képesített lelkészt bocsáthat ki az egyházkerületi lelkészet szolgálatára. Mert hiszem, ha most csak „kong“ az intézet a papnővendékek létszáma csekélysége miatt — ami szerintem is nem örvendetes jelenység — de az intézet végleges megszüntetése való

ságos vésztkozó lenne a dunántuli kerületben. Higyje el Sz. J. ur, még a jogakadémiai megszüntetésének is, tagadhatatlanul előbb utóbb meg fogjuk érezni, erkölcsi káros hatását. — Előbb fennállott jogakademiánk szép multjára mutatnak ma még azon jeles és minden nemesre kész világi uraink, kik hitbuzgó egyházas érzelmüknel fogva hiven szolgálják anyaszentegyházunk ügyeit; ám de ezek elvesztése után helyükbe kiket, és hol nyerhetünk meg magunknak? Mert hát bizony a patriotismusnak is meg van a maga nemes szerepe, s igen gyakran nem a legutolsó helyen áll a közjó felvirágoztatását illetőleg. Hátha még az egyházi férfiak közül a kerület senkit sem tekinthet úgy, mint saját légköréből valót, hova jutunk? Ez esetben még a népközönség is intező köreink iránt nem vesztene-e el minden bizalmát, — nem a legközönyösebb érzülettel viseltetnék-e minden magasabb dologgal szemben egy ily válság bekövetkeztével?

Szerintem erre gondolni sem szabad; ez a legnagyobb kegyeletlenség apáink emléke iránt, kik azonnal a reformatió reggelén mindent feláldozó készséggel tették le az intézet alapját; a legirgalmatlanabb hűtlenség lenne azokhoz, kik a bekövetkezett viharok lecsillapultával siettek ezt hamvaiból feltámasztani. — Theologiai akademiánk megszüntetése lenne mégcsak „halálnak töre“ mely hitbuzgó s áldozatkész őseinket az ígért nagy ébredéskor bizonyosan szíven találná.

Mondám föllebb, hogy a kérdéses nőnevelde cziménél vagyunk, annyival inkább teljes logicával tovább e dolgot még senkisem vitte. — Ezért jó lesz csak itt kezdeni.

Prot. nőnevelde nem a dunántuli ev. ref. egyházker. területén, hanem az egyetemes protestáns anyaszentegyház kebelében!

Nagyon természetes, hogy egy ily intézet kérdése már fogalma és céljánál fogva nem csupán a dunántuli ev. ref. egyházkerület tulajdona; nem az fogalmánál fogva, mert a protestáns nevezet az egész prot. egyháznak — ideértve az ág. ev. atyafiakat is — közös nevezete; céljánál fogva pedig azért nem kizárólag a dunántuli ev. ref. ker. kérdése, mert egyik

kerületnek úgy, mint a másoknak általános, és így — közös érdeke a nőnevelés.

Az egyetemes prot. anyaszentegyház szellemi és erkölcsi érdekében kell hát a prot. nőnevelésnek együttes erővel felállítatni, olyképpen, hogy az a nagy ellenséges táborral szemben biztos fegyver lehessen, melyet a legválságosabb idők viharainak csapkodása is meg ne tompíthasson; s melyet bármiféle viszonyok közepette szégyennel letenni ne kelljen, de sőt diadallal állja meg helyét a legnagyobb próbáltatásokban is. Minden kétségen kívül van hát, hogy egy ily intézetnek létesítéséhez — mely a nagy protestans egyház közös szent érdekében több százados jövőre hivatott tartozik lenni, egyházkerületünk csak hozzá járulhat vagyoni erejéhez mérten; de minden egyéb kerületektől elkülönített drága intézet önerejéből — sajátjául — fel nem állítható!

Az öt év. ref. és az ág. ev. kerületek által lenne tehát azon fogalma és céljának megfelelő prot. nőnevelde felállítandó oly vagyoni erővel, oly szellemi és erkölcsi alapokon és az ország oly nevezetes helyein, — t. i. egy Bpsten, egy Debreczenben, egy Kolozsváron, hogy a felsőbb uri osztálynak se legyen derogamen leánygyermekait ott képeztetni, nem kerülhetvén kevesebb költségbe egynek-egynek neveltetése évenként, mint háromszáz forintba; s a vagyontalan egyházi szülék leányai legföljebb 100 forintba.

Nagyon természetes pedig, és igazságos hogy az uri osztály gyermekei nevelése több költséggel járjon mint a szegény sorsu egyházi embereké. Mert míg amaz különben is neveltetné gyermekeit oly intézetekben, hol az egyházas és prot. szellem rájuk nézve kockáztatva lenne — méltó, hogy vagyoni erejéhez mérten hozza meg saját érdeke megóvására az áldozatát, addig ezek már állásuknál fogva nőveldei képeztetés nélkül is megőrizhetik családjuknál az egyházas érületet és protestans szellemet. S így a nagy czélt különben is szolgálván, méltányos, hogy kevesebb költséggel neveltethetnék leányaikat.

Záradékul most már csak azt ismétlem még, hogy miután a prot. nőnevelde fogalma és céljaira nézve nem külön-külön egyes kerületé, hanem a két protestans egyházé, tehát ezeknek kell ezt együttesen, vagyoni erejük mérlegelésé-

vel megfundálni úgy, hogy azon a „pokol minden kapui diadalt ne vehessenek.“ Ilyen eszme lelkesítse nagynevű embereinket már akkor is, midőn a „prot. irod. társaság“ megalapítására egyező akaraterővel és vagyoni áldozattal készek voltak, szem előtt tartva: „concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur“ (Sallust.)

Kup. 1890. augusztus 5-én.

Sebestyén János,
év. ref. lelkész.

Az elkeresztelés és az egyházkerületi közgyűlés.

A napi lapok már előre híresztelik, hogy a dunántúli egyházkerület augusztusi közgyűlésén az elkeresztelések ügye is előfog kerülni; — így ezen aktuálissá válni kezdő ügyről álljon itt a következő egyéni vélemény.

Mindenek előtt kimondom, hogy részemről nem tudom helyeselni annak felszínre hozását, — de ha már a tárgysorozatba fel lett véve, akkor igénytelen véleményem szerint az lenne a leghelyesebb, ha az e tárgyban betérjesztendő eljárás minden vita és hozzászólás nélkül, egyszerűen tudomásul vétetnék.

Ezen álláspontom megokolásául szolgáljon a következő:

Először is mi törvényes alapon állunk, mert az 1868. LIII. t. cz. még mindig érvényben van, így a viszonyosság a felekezetek között törvényes alapon nyugszik. E törvényes alap fentartására irányult a nagy port vert kultuszminiszteri rendelet is. Ezen egy másik felekezet feljajdul és a főpapjaik jó példával előlmenve, egy kulturharcot akarnak provokálni. A keztyűt is eldobták.

Az előre bocsátottak után én nem tartanám opportunusnak a keztyűt fölvenni és bele menni a kultur harcba, mert ennek semmi czélja sincs reánk nézve, — hiszen nekünk semmi sérelmünk sincs, sőt helyeselnünk kell a kulturminiszternek a férfias felléptét, hogy a papiron levő törvénynek a gyakorlatban is érvényt akar szerezni. Harcz pedig csak sértett felek között lehetvén csupán, — így minékünk ez ügyben

mekek oktatója, de nagy feladatát, a nép tömegének nevelését még alig kezdhette meg. Itt az egyetemes gyűléseken hintik el az új eszméket, törnek új-új réseket. S majd egykor évtizedek múlva, midőn hazánkban is uralomra jut a közművelődés s emberszeretet hatalma, midőn nem kell sötét gyanuval vagy épen ellenszenvvel tekintenünk polgártársaink ezreire, a művelődés történelem írója sok más tényező mellett a tanítók ünnepi összejöveteleire is fog utalni, mint egyik tényezőre, mely az egykor felekezetek s nemzetiségek szerint megoszlott s nagy tömegében műveletlensége miatt közönyös magyart emberré s valódi magyarrá tette. Kinek megadatott látni, rokonszenvvel nyújtja kezét az uttörők ünnepi összejövetelére: a nemzetlét megszilárdulásának egy-egy örvendetes szivdobbanása ez.

György Aladár.

Beöthy Zsigmond

egyh. ker. világi főjegyző ötven éves hivataloskodásának emlékére Sz. Fehérvárott, 1890-ik évi augusztus hó 17-ikén tartandó jubileum programja.

1. A Beöthy-jubileum Székes-Fehérvárott f. évi augusztus 17-én délelőtt a kerületi gyűlést megelőző isteni tisztelet után az ev. ref. templomban fog tartatni. Az ünnepi szónok a szószékből kihirdeti hogy isteni tisztelet végeztével a jubilaris ünnepély veszi kezdetét. A templomban a tanácskozási zöld asztal isteni tiszteletet előzőleg elkészítendő, s a kerületi elnökség, kerületi és eh. megyei tisztviselők stb. isteni tisztelet alatt a jubiléummal együtt a zöld asztal körül foglalnak helyet. Az üdvözlések következő sorrendben történnek:

2. Az egyházkerület nevében a püspök nyitja meg az ünnepélyt a jubiléumst üdvözlő beszéddel, melynek végeztével a kerület díszemlékalbumát (melyet a gyűlés tagjai aláírtak) átadja az ünnepeltnek. Az albumba irandó szöveget az egyh. kerületi lelkészi főjegyző fogalmazza, a diszkötésről Czike Lajos tatai esperes s Kis Gábor e. k. pénztárnok gondoskodnak.

3. A gondnoki kar nevében a hivataloskodás

szerint a legidősb em. gondnok üdvözlí, s a gondnoki kar által nyújtandó emléket (aranytoll) kézbesít a jubiléumnak.

4. Az esperesi kar nevében üdvözlí a hivataloskodás szerint legidősebb esperes.

5. A jegyzői kar nevében a hivataloskodás szerint legidősebb lelkészi aljegyző ad kifejezést a jegyzői kar érzelmeinek.

6. A főiskolai ig. tanács nevében ennek lelkészi elnöke László József kocsí lelkész s kir. tanácsos.

7. A tanári kar nevében a pápai ev. ref. főiskola académiá ig. tanára.

8. A komáromi egyházmegye nevében — mely egyház megyének az ünnepelt ez idő szerint gondnoka — az egyházmegyének megbízottja.

9. Sz. kir. Rév-Komárom város, mint a jubiléumnak szeretett édes szülőföld ad kifejezést hálás érzelmeinek.

10. A komáromi ev. ref. egyház nevében mint a melynek kebelében kezdte meg (ezelőtt 50 évvel a jubiléum egyházi téren hivataloskodását) Konkoly Th. Béla egyházi gondnok.

11. A székesfehérvári egyház nevében (mint amely egyházban tartja az egyházkerület a jubilaris ünnepélyt) Tatai Imre lelkész.

12. A jubileum által érdekelt s a jubiléum iránti tisztelet érzelmétől vezérelten tisztelgésre jelentkező küldöttségek és hivatalos testületek hivatalos állások szerint fognak a fönt jelzett küldöttségek közé beosztatni.

13. A fölebb jelzett küldöttségek szónokainak előlegesen leendő felhívására s e programnak a nt. mezőföldi egyházmegye elnökségéhez megküldésére a püspöki hivatal kéri föl.

Ez a megállapított program, melyen a jubilaris ünnepélyt megelőző napnak (augusztus 16) esti óráiban tartandó értekezlet még tehet változásokat, s tekintettel arra, hogy illetékes helyről vett értesülés szerint a templomi helyiség nem alkalmas arra, hogy a programban jelzett módon ott tartassék meg az ünnepély, az értekezlet megállapodhatik abban, hogy isteni tisztelet után a vármegye székházának nagytermébe vonul át az ünnepelő közönség s ott tartandja meg a föt. egyházkerület a jubilaris ünnepélyt.

H I R E K.

— **A tatai ev. ref. egyházmegye** Tatában augusztus 5-én tartott közgyűlésének legfőbb tárgya a tökese-gélyért folyamodó egyházak felszerelt kérvényeinek elintézése volt; Gyermely 1000 frtot, Esztergom 2000 frtot, Szomód 2000 frtot, Bokod 1000 frtot, Duna-Almás 2000 frtot kérnek; mindnyájan készek levén az 5%-nak esetleg 1% kamattöbbletnek 1½% tőketörlesztési hányadnak fizetésére s e fizetésnek biztosítására; az egyházmegye, ismerve a kérvényező egyházak anyagi viszonyait készséggel vállal érettki garanciát az egyházkerülettel szemben. A gyámoldai tanács megkeresése folytán elhatározott, hogy az egyházmegyei gyámoldába hátralékos lelkészek részvénydíjai az esperesi hivatal közvetítésével a lelkészi fizetésekből fognak kifizettetni. Bátky Istvánnak etei altanítová választása helyben hagyatott. Az egyházmegyei gyűlés berekesztetvén, az egyházmegyei consistorium tartott ülést a tárkányi lelkészválasztási ügyben. A megidézett tanúk és érdekelt felek kihallgatása után zárt ülésben hozott ítéletével az egyházmegyei bíróság a lelkészválasztást szavazattöbbséggel azokon semmisítette meg, hogy a szavazók névjegyzékébe felvették olyanok is, kik szavazati jogosultsággal nem bírtak, s kihagyattak olyanok, kik azzal törvény szerint bírtak. Felvinczy Lajos megválasztott lelkész az ítélet ellen felebbezést jelentett be, a jelenvolt tárkányi atyafiak belenyugodtak.

— **Püspöki körlevél.** A püspöki hivataltól a következő körlevél bocsáttatott ki az esperesi hivatalok közvetítése által az egyházakhoz jegyzőkönyvbe bevezetés végett: Nagytiszteletű esperes ur! Több lelkésztestvérem iránytjelölő utasítást kért tőlem az egyházunkba áttérni kívánó izraeliták átvehetésére s megkeresztelésére vonatkozólag. — Tekintettel arra, hogy az izraeliták keresztelésére vonatkozólag országos törvény nem intézkedik, az izraelitáknak áttérését és megkeresztelését kir. resolútiók szabályozzák. Az 1789. évi okt. 30. s 1793. évi jun. 24-iki resolútiók megengedik, hogy a protestáns vallást követni kívánó 18 éves izraelitát megkeresztelheti a lelkész, de kiskorukat (18 éven aluliakat) szüleiük tudta s beleegyezése nélkül nem szabad. Az 1775. május hó 4-én 2062. sz. a. kelt legfelsőbb királyi resolúció s az ennek alapján egy specialis eset alkalmából kibocsátott 1889. évi október 3-án 35140. sz. a. érkezett cultusminiszteri leirat szerint, serdületlen izraelita gyermekeknek törvényszerű megkereszteléséhez a szülők beleegyezése szükséges. Ha fontos okoknál fogva a 14 éves izraelitának megkeresztelését 18 éves korukig elhalasztani nem lehet, ezt a nm. m. kir. Helytartóságnak (most már a nm. m. kir. Cultus miniszteriumnak) kell jelenteni s az engedélyt onnan kell kieszközölni (1793. évi június 27-iki resolúció.) — Ha kiskoru izraelita, — de oly érrelmi fejlettséggel bíró, ki már a jót a rossztól megkülönböztetni tudja — óhajt megkereszteltetni, — in articulo mortis — az illet is meg lehet keresztelni (1789.

évi október 30-iki resolúció.) — Kitünő tisztelettel s hivatalos levelem körözését s minden egyház j. könyvébe bejegyeztetésének elrendelését kérve vagyok Révkomáromban, július 30, 1890. Nagytiszteletű Espe es Urnak kész szolgálja: Pap Gábor püspök.

— **A csicsói ev. ref. egyház** (komáromi egyházmegye) templomát nagy veszély fenyegette augusztus 7-én azon nagy zivatar alkalmával, mely országszerte dühöngött. Ugyanis a villám beütött a toronyba, mely le is égett. A templomot sikerült nagy erőmegfeszítés folytán megmenteni.

— **A nagyvaradi vándorgyűlés** elé kiváló érdeklődéssel néznek úgy az orvosok, mint a természetvizsgálók. A várakozások, melyekkel szakkörökben a vándorgyűlés elé tekintenek, nem csak azért nagyobbak a szokottnál, mert ezuttal lesz ötvenedik évfordulója annak, hogy a vándorgyűlések nálunk meghonosodtak, hanem azért is, mert több az ország orvosi kar belső életét közvetlenül érdeklő, fontos kérdés kerül majd szóba. A bejelentett előadások közül számos van olyan, mely nemcsak a szorosán vett szakkörök figyelmére tarthat számot, hanem nevezetes egészségügyi és társadalmi kérdésekhez szólván, a nagy közönség és a közegészségügyi hatóságok érdeklődéséből is kérhet részt.

— **„A bönyi ev. ref. egyház története“** melyet lapunkban egész terjedelmében közöltünk, ugyancsak a „Dunántúli Protestáns Közlöny“ nyomdájában külön nyomtatásban is megjelent. A csinosan kiállított s 122 lapra terjedő munkát Széki Aladár bönyi lelkész rendezte sajtó alá, a könyv magában foglalja a bönyi ref. egyház 100 éves jubileuma alkalmával Antal Gábor, Czike Lajos és Pereszlényi János által elmondott egyházi beszédeket is. Ára 35 kr, melynek tiszta jövedelme a rét-alapi társ-egyház iskolaalapjának gyarapítására fordítatik. Melegen ajánljuk lelkésztársaink figyelmébe.

— **Vadházasság ok Temesmegyében.** Egy fővárosi lapban olvassuk a következő, csaknem hihetetlen, de fájdalom! való igaz dolgot: „Temesmegye számos kerületében megdöbbentő módon szaporodnak a vadházasságok. A rékási kerületben magában száznál több esetet konstaláltak. 12—15 éves leányok élnek 14—16 éves fiúkkal vadházasságban. Minthogy közigazgatási uton e baj ellen mit sem lehet tenni, a megye — mint temesvári levelezőnk táviratozza — a törvényhozástól fog intézkedést kérni ez erkölcsrontó veszedelmes szokás ellen.“ — Egy másik következő szám pedig az előbbinek kiegészítésére még ezen sokkal elszomorítóbb s az erkölcsök mély sülyedésére mutató hirt közli: A napokban említettük, hogy Temesmegye rékási járásában 100-nál több olyan felet találtak, a kik vadházasságban élnek; vannak köztük fiatal gyerekek is nagyszámban. Illetékes helyről ma azt az értesítést kapjuk, hogy a szomorú hír való, de sokkal nagyobb mértékben: a múlt hónapokban tartó összeírás alkalmával ugyanis nem 100, hanem 551 párt, vagyis 1102 személyt találtak, a kik vadházasságban élnek. Próbáltak már több ízben a bajon segíteni,

de minden eddigi kísérlet sikertelen volt. A felek rendszeresen elváltak — néhány napra, azután újra kezdték a vadházasságot.

— **Temetés csendőrökkel.** A napokban Blauhorn János zirci körjegyző agyonlőtte magát. Az öngyilkosságra az szolgált okul, hogy a Blauhorn által kezelt pénztárban több ezer forintra rugó hiányt fedeztek fel. Blauhorn öngyilkosságának e fölfedezésen kívül egyéb kellemtelen következményei is lettek. A zirci plébános ugyanis az egyházi szabályokhoz hiven megtiltotta azt, hogy az öngyilkos körjegyzőt a zirci felekezeti temető soros helyén temessék el. Azt azonban megengedte, hogy ugyanezen temető egyik félreeső helyén ássák meg a sírját. A zirci járás főszolgabírája, Szönyeghy, ki az öngyilkos Blauhornnak jó barátja volt, azt kívánta, hogy az elhunytanak soros hely jelöltessék ki a temetőben. A plébános távirati uton fordult a veszprémi püspökhöz utasításért s azt az utasítást kapta, hogy a plébános szigorúan tartsa magát az egyházi szabályokhoz. Erre a főszolgabíró magához rendelt négy csendőrt s az ő segélyökkel a felekezeti temető soros helyén ásatta meg a sirt. A gyászszertartást a katolikus Blauhorn sírjánál a főszolgabíró meghívására a dudari református lelkész végezte.

— **Az ócsai templom sorsa.** Ócsa pestmegyei községnek legnevezetesebb látnivalója a református templom, mely olyan régi, hogy építése idejét sem tudják. Ezt a régiséget — mint halljuk — romlás fenyegeti. A templom — mint nekünk írják — már jó idő óta omladozik s ezért az ócsai ref. egyház, mely szegény, többször folyamodott már a kulturminiszterhez, hogy az érdekes régiség restaurálására segítséget adjon. Miután a segítség nem érkezett meg, a híveknek most nagy szegénységükben az a gondolata támadt, hogy lerombolják a régi templom két mellékhajóját, melyre nekik az istentiszteletnél okvetlenül szükségük nincsen s az ilyen módon nyert kövekből fölépítik a templom tornyát, melyet egy tűzvész nagyon megviselt. A műemlékek orsz. bizottsága remélhetőleg nem fogja megengedni az érdekes emlék ilyen megcsönkítését.

— **A sárospataki állami tanítóképezdében** az 1890—91-iki tanév szeptember 1-én kezdődik. Felvételenek oly ép testű növendékek, kik a középtanoda négy alsó osztályát sikeresen elvégezték. A felvétel iránti folyamodványok aug. 20-ik napjáig nyújtandók be az igazgatóságnál. A folyamodványhoz melléklendők: a) keresztlevél, b) iskolai bizonyítvány, c) orvosi bizonyítvány, d) azok részéről, kik segélyben kívánnak részesülni, szegénységi bizonyítvány. A felvételenről vagy elutasításról a folyamodók augusztus 25-ig értesíttetni fognak. Sárospatak, 1890. július 27. Dezső Lajos, tanítóképezdei igazgató.

— **A békési ev. ref. VI oszt. gimnázium** 1889—90. évi értesítője. Közli Osváth Ferenc igazgató. Az igazgatói jelentés főlemliti, hogy

a tornatanítás ügyében igen fontos intézkedések történtek, a mennyiben az iskolához közel 8000 méternyi szabad tér játszó helyiségül a várostól kibéreltetett. Az állandó tornacsarnok terve és költségvetése is készen lévén, az építést azonnal megkezdik, mihelyt a helyiség kérdése meg lesz oldva. A tanárok száma 7. A tanári könyvtárban 2014 mű van. A tanulók száma 98, magyar, 96, német, oláh 1—1.

— **Értesítés.** Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy „Temetési oeszédeim és imáim“ ígéretem ellenére, csak is szeptember hóban jelenhetnek meg július hónap helyett. E késedelem oka az, hogy a kibocsátott előfizetési iverk csak kis részben, s azok is elkésve érkeztek kezeimhez, így a nyomtatandó példányok száma felől tájékozást nem szerezhettvén; a szerződést csak a napokban köthettem meg a kiadásra nézve. Midőn ezen nem önhibámól eredő késedelemért az előfizetők elnézését kérem, egyszersmind köztudomásra hozom, hogy előfi etéseket a kitett árban még folyvást elfogadok, egyuttal felkérem azokat, kikhez előfizetési felhívást küldtem, hogy azokat, akár van rajtok előfizető, akár nincs: sziveskedjenek hozzám vissza küldeni. Tisztelettel Nyiregyháza jul. 2. 1890. Lukács Ödön, esperes.

— **Hátralékos előfizetőinket a legmélyebb tisztelettel kérjük arra, hogy ugy hátralékaikat, valamint a folyó félelvi előfizetési díjaikat beküldeni sziveskedjenek. A lap kiadásával járó költségek nagy összege miatt vagyunk kénytelenek sürgetni a pénzek mielőbbi beküldését, hogy ezáltal kiadásainkat mi is könnyebben fedezhessük. Azon reményben, hogy kérésünk meghallgattatásra talál, vagyunk tisztelettel a kiadóhivatal.**

— **A IV. egyetemes tanitógyűlésen résztvevők elszállásolása.** Az elszállásoló bizottság fölhívja az érdekelteket, hogy Hajós Mihály titkárt (V., Szemere utcza iskolában) augusztus 5-ig tudósítsák, hogy az alább nevezett helyek közül melyikbe kívánnak elszállásoltatni. A dunántúli képezdében végzettek a Grf. Károlyi utcza iskolában, az erdélyi és tiszántúliak a Lónyay u. iskolában, a dunán és tiszáninneniek az Érsek u. iskolában, a pest-megyeiek pedig a Bezerédy u. iskolában fognak ingyen szállást kapni. — Tudósítsák továbbá arról is, vajon hónapos szobában — és pedig egy ágygyal vagy kettővel — óhajtanak szállást. A szobák ára 80 kr., két ágygyal 1 frt., melynek felét a rendező-bizottság földözi, fellét az illetők tartoznak fizetni. Az elszállásoló bizottság.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Pereszlényi János.**

Lapkiadó: **Gaar Iván.**